

Mr. Graversen – Gribende fortælling om følelser og fåmæltighed

Svend-Aage og Astrid Graversen udforsker nye egne sammen og sider af livet, der har ligget i dvale. Fra filmen Mr. Graversen

Simon Kratholm Ankjærgaard 24.04.2022

FILM // ANMELDELSE – Hvad sker der, når en dokumentarist, der tidligere har fortalt grumme historier fra en flygtningelejr og fra uledsagede børns hverdag i Danmark, rejser tilbage til sin barndomsby for at finde ud af, hvorfor forholdet til faren har været så betændt, hvorfor forældrene er gledet fra hinanden, og hvad der kommer til at ske, nu hvor faren ikke længere er i en døs af piller og alkohol? Det kommer der en meget bevægende skildring ud af, skriver Simon Kratholm Ankjærgaard begejstret.

Mr. Graversen

Dansk dokumentarfilm af Michael Graversen, 2022

Producer: Mathilde Hvid Lippmann

Med: Svend-Aage Graversen, Astrid Graversen

Vises i biografer over hele landet fra d. 27. april 2022

Kameraet filmer allerede, mens bilen triller ind i en carport i den jyske by Grindsted. Føreren af både bil og kamera er dokumentarinstruktøren [Michael Graversen](#), og carporten står ved hans barndomshjem. Fra køkkenet bliver han opdaget af sin far, Svend-Aage, der helt overrasket bliver ved med at spørge, hvad pokker sønnen NU har gang i?

Michael Graversen har gang i et helt særligt projekt. Instruktøren, der tidligere blandt andet har lavet prisbelønnede dokumentarer om uledsagede flygtningebørn i Danmark og ubarmhjertige forhold i [flygtningelejren Moria](#), er denne gang på en anden slags rejse – en rejse tilbage til barndomshjemmet, barndomsbyen og ja, barndommen.

Nu er tiden kommet for enebarnet Michael til at fortælle historien om, hvad der skete imellem de tre, men også til at søge efter en ny fremtid for dem alle

I et åbningspeak, der leder frem til scenen, hvor Michael Graversen triller sin bil ind i forældrenes carport, har han fortalt kort om byen og kort berørt det sorte monster, der slog sin klo i familien for mange, mange år siden: Den livstruende cancersygdom, som Michael Graversen blev ramt af, og som fik så store konsekvenser for familien og for sammenhængskraften i den.

Moren og Michael rykkede tættere sammen, mens faren gled længere og længere væk og ind i sig selv, blandt andet efter at han var gået neden om og hjem med sit store tøjforretningseventyr (tøjbutikken hed Mr. Graversen) og siden trak rundt på både en gigantisk gældsbyrde og et ødelæggende og bedøvende pille- og alkoholmisbrug.

Svend-Aage rydder op i livet efter mange år på piller og alkohol. Fra filmen *Mr. Graversen*

Men nu – nu er tiden kommet for enebarnet Michael til at fortælle historien om, hvad der skete imellem de tre, men også til at søge efter en ny fremtid for dem alle. Faren har nemlig en dag ringet ud af det blå og med en (for Michael) hidtil ukendt energi. Han havde fortalt, at pillerne og alkoholen var lagt på hylden. Han var kommet tilbage til livet og ønskede også – sådan må det tolkes – at vinde en plads tilbage i sønnens liv.

Og derfor triller Michael Graversen uanmeldt ind i carporten. Kameraet kører allerede der, og faren ser overrasket ud.

Jagten på et sprog

I en anmeldelse som denne er der mange muligheder for at plotspoile. Det har jeg ikke lyst til, for jeg vil ikke trække magien ud af de mange scener, der tjener som illustration af, hvordan forholdet mellem Svend-Aage og Astrid har udviklet (eller afviklet) sig. Jeg vil blot konstatere, at det hurtigt står klart, at Svend-Aage render rundt med så mange følelser – også de uforløste af slagsen.

Men vi opdager også, at han kæmper med ordene. Det er som om, han mangler et sprog til at fortælle præcis, hvad han mener, der er sket, hvor han mener, at han har fejlet, og hvad han rigtig gerne vil med sit liv og sit ægteskab og forholdet til sønnen.

Hans hustru, Michael Graversens mor, Astrid, mangler ikke ord. Hun har mange af dem, og de fleste handler om enten Michael eller den hundetræning, som Svend-Aage mener, at hun bruger alt for mange timer på i løbet af en uge.

Astrid tager sig af hunden. Svend-Aage spekulerer. Fra filmen *Mr. Graversen*

Hundetræningen kan imidlertid ses som Astrids forsvarsmekanisme i efterdønningerne af sønnens sygdom – en sygdom, der skabte en altopofrende, omsorgsfuld version af hende, men også en beskyttertrang, som hun tydeligvis bærer med sig den dag i dag. Hun kan ikke smide de mange kasser, som indeholder stort set alt fra Michaels hidtidige liv, ud.

Diskussionen om de kasser er et tilbagevendende fænomen i fortællingen. Også de er et symbol. Et symbol på, hvor svært det er for Astrid – stadig! – at slippe sin søn.

Canceren er nøglen

Nøglen til forståelsen – mellem de tre involverede, men også for os tilskuere – er den cancersygdom, som i årevis holdt familien i et jerngreb. Den var voldsom, den var livstruende, og den betød på den ene side, at Michael og mor i ugevis opholdt sig på Odense Universitetshospital – Michael som indlagt, Astrid som den støttende mor – og på den anden side, at Svend-Aage forsvandt ind i tågerne men også langt væk fra Michael.

Dét har konsekvenser for forholdet mellem ægtefolk men også mellem far og søn, for hvordan skal man forstå det? Acceptere det? Tilgive det?

Og selv da canceren var væk, sygdommen overstået og Michael stadig i live, var den en faktor, et monster. Den skabte nemlig en angst i familien – angst for tilbagefald, angst for død, angst for sorg. Og alle tre blev skyldige i ikke at søge et sprog til at italesætte angsten, inddæmme den og lade den opløse. Alle tre tog den med sig.

For Michael gav det en forsinket reaktion som voksen og en indlæggelse på psykiatrisk skadestue. For Astrid og Svend-Aage at de længe ikke fandt hinanden igen. Sproget mellem dem døde ud. Svend-Aage var på sit værelse. Astrid til hundetræning.

Og så går man derfra med håb i maven og i følelsessystemet og en tro på, at kærlighed, men ikke mindst ærlighed, kan overvinde alt

I filmen ser vi heldigvis, hvordan de fastlåste forhold langsomt lirkes op. Michael Graversen filmer løs, bryder den fjerde væg, spørger og bliver ved med at spørge – blandt andet til dét værelse, som er farens, og som ingen udover ham må gå ind på. Værelset bliver et symbol på farens lukkethed og manglende sprog.

Nøglescener toner frem på det store lærred, faren begynder at tale om alt det svære, han begynder også at handle på at genskabe forholdet til sin hustru. Han vil så gerne lave noget sammen med hende – noget, de har sammen. Det kommer der smukke og bevægende men også tåkrummende scener ud af.

Men som tilskuer – som den her tilskuer i hvert fald – så køber vi præmisserne og bestræbelserne og rejsen, som forløses i nøglescenen over dem alle: genbesøget på hospitalsgangen i Odense. Her forstår vi, hvordan det også har været at være Svend-Aage.

Michael Graversen har skabt en forunderlig og flot film om forældre, følelser og fåmæltighed. Det kunne have endt i navlepilleri, men gør det ikke, for instruktøren balancerer det trivielle med det universelle. Og så går man derfra med håb i maven og i følelsessystemet og en tro på, at kærlighed, men ikke mindst ærlighed, kan overvinde alt.

dokumentarfilmFølelser

Simon Kratholm Ankjærgaard

Simon Kratholm Ankjærgaard er journalist, forfatter og historiker. Han har de seneste fem år arbejdet som freelancer, men har tidligere været journalist i Berlingske Media og redaktør på Hus Forbi.